

Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden Tytsjerksteradiel 2025

Artikel 1. Definitiebepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. commissielid: lid van een commissie als bedoeld in de artikelen 82, 83 en 84 van de Gemeentewet, dat niet tevens raadslid is of ambtenaar die als zodanig tot lid van een commissie is benoemd.
- b. griffier: de griffier, bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet.
- c. raadslid: lid van de gemeenteraad.

Artikel 2. Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente

1. Voor reizen als bedoeld in artikel 3.1 van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers en artikel 3.1.7 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers worden aan een raads- of commissielid vergoed:
 - a. de kosten voor het gebruik van openbaar vervoer;
 - b. bij gebruik van een eigen vervoersmiddelen het maximumbedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan worden verstrekt, alsmede de parkeer- of stalingskosten, veerkosten en tolkosten.
2. Boetes en naheffingsaanslagen voor parkeren worden niet vergoed.
3. Als een raadslid of commissielid een functionele beperking heeft, kan incidenteel een voor de beperking geschikte vervoersvoorziening worden vergoed of ter beschikking gesteld.
4. De noodzakelijke en redelijkerwijs gemaakte werkelijke verblijfkosten die een raadslid of commissielid maakt in verband met reizen gemaakt voor de uitoefening van de functie worden ten laste van de gemeente vergoed.

Artikel 3. Reiskostenvergoeding voor raadsleden voor reizen binnen de gemeente

1. Raadsleden krijgen maandelijks een vaste reiskostenvergoeding uitgekeerd voor de reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenteraad en commissies als bedoeld in artikel 3.1.7 lid 1 onder a. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.
2. Deze vaste reiskostenvergoeding voor raadsleden, zoals omschreven in artikel 3 lid 1, wordt berekend op basis van de volgende uitgangspunten:
 - Vergoeding voor gemiddeld 1 dag per 5-daagse werkweek;
 - 214 werkbare dagen in één jaar;
 - Werkelijke reisafstand van woning - gemeentehuis; de reiskostenvergoeding per kilometer is het maximale bedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan verstrekken;
 - 12 maanden per jaar.
3. De reiskosten voor reizen binnen de gemeente die worden gemaakt voor de uitoefening van de functie als bedoeld in artikel 3.1.7. lid 1 onder b. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers kunnen via het digitale e-hrm-systeem op basis van de daadwerkelijke kilometers worden gedeclareerd. De reiskostenvergoeding per kilometer is het maximale bedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan verstrekken.

Artikel 4. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid dat wil deelnemen aan niet-partijpolitiek georiënteerde scholing in verband met de vervulling van zijn functie **als bedoeld in artikel 3.3.3 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers**, dient daartoe vooraf een gemotiveerde aanvraag in bij de griffier.
2. Deze aanvraag gaat vergezeld van stukken met inhoudelijke informatie en een kostenspecificatie.
3. Het budget is bepalend: kosten voor scholing mogen het jaarlijks beschikbare budget niet overschrijden.
4. Het presidium beslist op de aanvraag op basis van de overlegde stukken.

Artikel 5. Informatie- en communicatievoorzieningen raads- en commissieleden

1. Een raads- of commissielid tekent een bruikleenovereenkomst wanneer hem ten laste van de gemeente voor de duur van de uitoefening van zijn functie informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking worden gesteld **bedoeld in artikel 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers**. Het college stelt het model van de bruikleenovereenkomst vast.
2. Een raads- of commissielid levert na beëindiging van zijn functie de ter beschikking gestelde informatie- en communicatievoorzieningen in bij de gemeente. Overname van de informatie- en

communicatievoorzieningen na opschoning is mogelijk tegen vergoeding van de resterende waarde van de voorziening in het economische verkeer.

Artikel 6. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

1. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in **artikel 3.3.8 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers**.
2. Als eindheffingsbestanddeel als bedoeld in artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964 worden verder aangewezen de vergoedingen, tegemoetkomingen en verstrekkingen, genoemd in deze verordening, voor zover deze worden gerekend tot een vergoeding, tegemoetkoming of verstrekking als bedoeld in artikel 31a, tweede lid, onderdelen a tot en met h, van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Artikel 7. Betaling vergoedingen commissieleden

1. Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van de vergoeding van commissieleden, bedoeld in **artikel 3.4.1 het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers** plaats met inachtneming van een vergoeding per bijgewoonde vergadering na indiening van een declaratieformulier bij de griffier.
2. De reiskosten voor reizen binnen de gemeente van commissieleden als bedoeld in **artikel 3.4.3. lid 1 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers kunnen** op basis van de daadwerkelijke kilometers worden gedeclareerd. Dit declaratieformulier moet bij de griffier worden ingediend. De reiskostenvergoeding per kilometer is het maximale bedrag dat door een werkgever aan een werknemer per afgelegde kilometer onbelast kan verstrekken.

Artikel 8. Toelage vaste voorzitter commissie als bedoeld in artikel 82 Gemeentewet

1. De vaste voorzitters van het Iepen Poadium hebben recht op de maximale toelage zoals dat is genoemd in **artikel 3.1.4. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers**.
2. De toelage van de vaste voorzitters wordt maandelijks uitbetaald. De vervangende voorzitters van het Iepen Poadium kunnen de toelage op basis van declaratie ontvangen.

Artikel 9. Betaling en declaratie van onkosten

1. Tenzij het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers of de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers anders bepalen, vindt de betaling van kosten die op grond van deze verordening voor vergoeding of tegemoetkoming in aanmerking komen plaats door:
 - a. betaling uit gemeentelijke middelen, op basis van een rechtstreeks aan de gemeente toegezonden factuur,
 - b. betaling vooruit uit eigen middelen of
 - c. betaling ten laste van de gemeentelijke creditcard.
2. Een aanvraag om een vergoeding van de onkosten als bedoeld in dit artikel gaat vergezeld van een declaratieformulier en bewijsstukken. Het vereiste om bewijsstukken te overleggen geldt niet wanneer de vergoeding een forfaitair bedrag betreft.
3. Het declaratieformulier en de bewijsstukken worden binnen twee maanden na factuurdatum of betaling door raads- of commissieleden ingediend bij de griffier.
4. Voor zover van toepassing draagt de gemeente er zorg voor dat de betaling aan raads- of commissieleden binnen twee maanden na het indienen van de aanvraag wordt overgemaakt.

Artikel 10. Intrekking oude verordening

De Verordening rechtspositie raadsleden en commissieleden Tytsjerksteradiel (12 juni 2025) wordt ingetrokken.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na de datum van publicatie van het Gemeenteblad waarin deze verordening wordt geplaatst.

Artikel 12. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Tytsjerksteradiel 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 27 november 2025.

*De griffier,
Mevr. mr. A. Dam*

De voorzitter,
Mevr. C. Schokker-Strampel

Toelichting Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Tytsjerksteradiel 2025

ALGEMEEN DEEL

Wettelijke regelingen

In de wet en nadere regelgeving zijn alle van belang zijnde onderwerpen geregeld betreffende de rechtspositie van gemeentelijke politieke ambtsdragers. In de Gemeentewet is aangegeven dat de nadere invulling van de rechtspositie van raads- en commissieleden alsmede de financiële voorzieningen moet worden geregeld bij of krachtens de wet (AMvB en ministeriële regeling). Deze nader regeling is vastgelegd in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. In de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers zijn de (onkosten)vergoedingen nader uitgewerkt.

Hoofdpijnen gemeentelijke verordening

In deze verordening zijn alleen bepalingen opgenomen inzake de rechtspositie van raadsleden en leden van gemeentelijke commissies zover die niet dwingend geregeld zijn in hogere wet- en regelgeving. De grondslag hiervoor is te vinden in de Gemeentewet en het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers. Bij de laatste moderniserings- en harmoniseringsoperatie (Staatsblad 15 oktober 2018), betreffende de rechtspositiebesluiten voor decentrale politieke ambtsdragers zijn er wederom een aantal bepalingen imperatief in hogere wet- en regelgeving vastgelegd. De overweging hierbij is dat het bestuurlijk wenselijk is om de voorzieningen zoals vergoedingen, tegemoetkomingen en andere rechtspositionele aanspraken voor decentrale politieke ambtsdragers dwingendrechtelijk in hogere wet- en regelgeving vast te leggen om politieke discussies te voorkomen. Dit betekent dat er voor gemeenten minder ruimte is om lokaal bij verordening van wettelijke regelingen af te wijken. Het ministerie van BZK publiceert jaarlijks circulaire waarin artikelen uit het Rechtspositiebesluit en de onderliggende Regeling wijzigen. Deze wijzigingen kunnen van invloed zijn op de gemeentelijke verordening.

Indien een gemeente besluit om bij verordening voorzieningen voor politieke ambtsdragers te regelen, zijn een aantal regels van belang.

In artikel 99 Gemeentewet is bepaald dat 'buiten hetgeen hun bij of krachtens de wet is toegekend', ontvangen de leden van de raad en/of door de raad ingestelde commissie (in de zin van artikel 82, 83 of 84 Gemeentewet) als zodanig geen andere vergoedingen en tegemoetkomingen ten laste van de gemeente. Deze verordening vormt een (nadere) uitwerking van de bij of krachtens de wet toegekende vergoedingen en tegemoetkomingen.

De arbeidsverhoudingen en fiscale positie

Raadsleden en commissieleden hebben geen dienstbetrekking bij de gemeente. De gemeente is dus niet de werkgever. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij voor zover het betreft het raadslidmaatschap niet vallen onder de werknemersverzekeringen zoals de Werkloosheidswet (WW), Ziektewet (ZW) en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Omdat er geen sprake is van een dienstbetrekking vallen raads- en commissieleden niet onder de Wet op de loonbelasting 1964 maar worden hun inkomsten belast in de Wet inkomstenbelasting 2001. Wel kunnen raads- en commissieleden opteren voor de loonbelasting als voorheffing door samen met de gemeente te kiezen voor het fictief werknemerschap, het zogenaamde opting-in. Het fictief werknemerschap kan worden aangevraagd met behulp van een opting-in verklaring bij de Belastingdienst.

Als de raads- en commissieleden en gemeente niet kiezen voor het fictief werknemerschap, dan geldt dat de onkostenvergoedingen en raadsvergoeding als inkomsten moeten worden verantwoord en mogen de (beroeps)kosten die worden gemaakt worden afgetrokken. Het resultaat zal het raads- of commissielid moeten verantwoorden in de aangifte inkomstenbelasting, onder de post inkomsten uit overige werkzaamheden. De gemeente dient jaarlijks alle betalingen en verstrekkingen voor de raads- en commissieleden die niet als fictief werknemerschap te kwalificeren zijn op grond van deze verordening aan de Belastingdienst doorgeven middels een formulier IB-47. Omdat raads- en commissieleden op persoonlijke titel worden gekozen, zijn zij niet aan te merken als (fiscaal) ondernemer. Er hoeft dan ook geen VAR-verklaring / Modelovereenkomst ZZP overgelegd te worden aan de gemeente.

De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is niet van toepassing op raads- en commissieleden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2. Reis- en verblijfkosten raads- en commissieleden voor reizen buiten de gemeente

Ingevolge artikel 96 van de Gemeentewet kunnen kosten voor (dienst)reizen buiten het grondgebied van de gemeente alleen op basis van een verordening van de gemeenteraad worden vergoed. In deze bepaling is bij verordening geregeld dat raads- en commissieleden een vergoeding van de reis- en verblijfkosten voor reizen buiten het grondgebied van de gemeente kunnen krijgen ter uitvoering van een beslissing van het gemeentebestuur. Onder reizen “buiten de gemeentegrenzen” kunnen ook de buitenlandse dienstreizen worden geschaard. De naar redelijkheid gemaakte reis- en verblijfkosten voor dienstreizen in het buitenland, die door of vanwege de gemeente zijn georganiseerd komen ook voor vergoeding in aanmerking.

Artikel 3. Reiskostenvergoeding voor raadsleden voor reizen binnen de gemeente

Het Rechtspositiebesluit schrijft voor dat raadsleden aanspraak hebben op de vergoeding van:

- Reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen van de gemeenteraad en commissies (‘woon-werk-verkeer’), en
- Reis- en verblijfkosten voor reizen binnen de gemeente gemaakt voor de uitoefening van de functie (‘dienstreizen’).

Het Ministerie van BiZaK heeft aangegeven dat voor het ‘woon-werk-verkeer’ een forfait mag worden gehanteerd. De uitgangspunten voor dit forfait staan opgesomd in artikel 3 lid 2. Daarnaast kunnen de dienstreizen worden gedeclareerd op basis van het daadwerkelijk gereden aantal kilometers.

Nadere toelichting forfait

Het forfait is bedoeld voor woon-werk-verkeer en gaat in Tytsjerksteradiel uit van gemiddeld 1 dag per week. Het woon-werk-verkeer bestaat uit reizen van huis naar gemeentehuis voor officiële raads- en commissievergaderingen. Naast dit forfait mogen alle dienstreizen (reizen in het belang van het raadswerk, dus excursies, werkbezoeken, informatiebijeenkomsten, etc.) worden gedeclareerd. Op welke dagen die gebeuren maakt niet uit. Als er op 1 januari een raadsvergadering is in Burgum (: woon-werkverkeer, valt onder het forfait dus kun je niet apart declareren, krijgt je al maandelijks vergoed via forfait) maar daarvoor ook nog een werkbezoek in Gytsjerk hebt, kunnen de kilometers voor dat werkbezoek apart worden gedeclareerd. Heb je daarnaast in diezelfde week nog een officiële raads- of commissievergadering dan kun je die reiskosten niet meer declareren omdat het forfait uitgaat van **gemiddeld** 1 dag per week (wat betekent dat het de ene week ook 2 keer kan zijn en de andere week 0 keer kan zijn).

Artikel 4. Nadere regels niet-partijpolitiek georiënteerde scholing raads- en commissieleden

Voor raads- en commissieleden is expliciet bepaald dat de kosten voor niet-partijpolitiek georiënteerde functionele scholing, zoals deelname aan congressen en opleidingen, ten laste kunnen worden gebracht van de gemeente. Partijpolitieke scholing komt niet voor vergoeding door de gemeente in aanmerking. De inhoud van de scholing is bepalend of deze al dan niet partijpolitiek georiënteerd is. Wanneer scholing verzorgd wordt door een politieke partij betekent dat niet automatisch dat die scholing partijpolitiek georiënteerd is.

Om in aanmerking te komen voor vergoeding van de scholingskosten, moet gemotiveerd worden dat het gaat om functiegericht scholing. Scholing is functiegericht als zij beoogt de voor de functie benodigde vakkennis en vaardigheden te verwerven dan wel actueel te houden. Scholing is partijpolitiek georiënteerd als zij geheel of gedeeltelijk tot doel heeft betrokkene op te leiden in het gedachtegoed van de desbetreffende partij.

Overigens kan de gemeente ook zelf dit soort scholing (laten) verzorgen. Ook die lasten komen ten laste van de gemeente.

Artikel 5. Informatie- en communicatievoorzieningen

Het college van burgemeester en wethouders stelt ten laste van de gemeente aan een raadslid, wethouder of de burgemeester voor de duur van de uitoefening van zijn functie de noodzakelijke informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking. Ook commissieleden kunnen aanspraak maken op ICT-middelen op grond van art. 3.4.4 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Onder informatie- en communicatievoorzieningen wordt ook verstaan een smartphone een computer en de daarbij behorende (internet)abonnementen. In Tytsjerksteradiel is gekozen voor de het gebruik van de iPad omdat dit kan worden gezien als een combinatie van beide producten. Het Rechtspositiebesluit maakt mogelijk dat de iPad door het vertrekkend raads- of burgerlid kan worden overgenomen. De politieke ambtsdrager moet voor het overnemen van het ICT-middel op grond van de circulaire een vergoeding te betalen. Deze vergoeding dient gelijk te zijn aan de resterende waarde van het ICT-middel in het economische verkeer. Hiervoor wordt de volgende formule toegepast:

$$\text{Restwaarde} = \frac{\text{Resterend aantal afschrijvingsdagen}}{1826 \text{ dagen}} \times \text{aanschafwaarde}$$

Uitgangspunt is dat iedere vertrekkend raads- of burgerlid, ongeacht moment van vertrek, hier gebruik van kan maken. Daarnaast vindt overname pas plaats nadat de iPad is ingeleverd voor opschoning en de overname-overeenkomst is getekend.

Artikel 6. Aanwijzing als eindheffingsbestanddeel

In het kader van de werkkostenregeling op grond van artikel 31 Wet op de Loonbelasting 1964 zijn een aantal vergoedingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de verordening aangewezen als eindheffingsbestanddeel. De gemeente draagt in dat geval de loonbelasting, waardoor de vergoeding belastingvrij (netto) aan de politieke ambtsdrager kan worden overgemaakt. Anders worden deze door de Belastingdienst als loon gezien en moet hierover bij de politieke ambtsdragers loonbelasting worden ingehouden. In het kader van de werkkostenregeling kan in de financiële administratie worden aangegeven of een verstrekking of vergoeding onder de gerichte vrijstellingen, intermediaire kosten of onder de nihil-waarderingen valt.

Gemeenten mogen daarnaast een verstrekking of vergoeding in de vrije ruimte - tot 1,2% fiscale loonsom - onderbrengen zonder fiscale consequenties. Indien de grens van 1,2% wordt overschreden, zal de gemeente 80% eindheffing moeten betalen.

Artikel 7. Betaling vergoedingen commissieleden

Op grond van het Rechtspositiebesluit het commissieleden aanspraak op vergoeding van:

- het bijwonen van commissievergaderingen;
- reiskosten voor het bijwonen van commissievergaderingen ('woon-werk-verkeer');
- reis- en verblijfskosten voor reizen binnen de gemeente gemaakt voor uitoefening van de functie ('dienstreizen').

De uitbetaling van deze vergoeding vindt plaats na declaratie van de verschillende activiteiten.

Artikel 8. Toelage vaste voorzitter commissie als bedoeld in artikel 82 Gemeentewet

Het RPB maakt het mogelijk om deze toelage toe te kennen. Omdat voor de voorzitters van het Iepen Poadium sprake is van een dusdanig belang, belasting en tijdsbeslag voor de uitoefening van die rol krijgen ze recht op het maximum van de extra toelage zoals dat is vastgelegd in artikel 3.1.4 RPB.

Artikel 9 Betaling en declaratie van onkosten

Het Rechtspositiebesluit en de Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers regelen wanneer de vergoedingen en onkosten betaald moeten worden aan raads- en commissieleden. Daar waar geen expliciete termijn is genoemd, kunnen deze artikelen uitkomst bieden. De betaling van onkosten kan worden voorgesloten uit eigen middelen, later gedeclareerd worden of de factuur wordt rechtstreeks naar de gemeente verstuurd. Hierbij gaat de voorkeur uit naar rechtstreeks facturering bij de gemeente. Het verdient aanbeveling dat het college een formulier vaststelt waarmee raads- en commissieleden gemaakte onkosten kunnen verantwoorden. Raads- en commissieleden declareren in beginsel hun kosten bij de griffier.